

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 26. októbra 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločný systém dane z pridanej hodnoty (DPH) – Smernica 2006/112/ES – Článok 2 ods. 1 písm. c) – Poskytovanie služieb za protihodnotu – Pojem – Činnosti verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej inštitúcie financované z povinného poplatku plateného držiteľmi rozhlasového a televízneho prijímača, ktorý sa nachádza v oblasti terestriálneho vysielania – Článok 378 ods. 1 a príloha X časť A bod 2 – Akt o pristúpení Rakúskej republiky – Výnimka – Pôsobnosť“

Vo veci C-249/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) zo 16. marca 2022 a doručený Súdnemu dvoru 11. apríla 2022, ktorý súvisí s konaním:

BM

proti

Gebühren Info Service GmbH (GIS),

za účasti:

Bundesministerium der Finanzen,

Österreichischer Rundfunk,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia F. Biltgen, M. Ilešič, I. Jarukaitis a D. Gratsias (spravodajca),

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: M. Siekierzyńska, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. februára 2023,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- BM, v zastúpení: F. List, Rechtsanwältin, a W. List, Rechtsanwalt,
- Gebühren Info Service GmbH (GIS), v zastúpení: S. Lenzhofer, Rechtsanwalt,
- Österreichischer Rundfunk, v zastúpení: T. Wenger a H. Wollmann, Rechtsanwälte,
- rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, F. Koppensteiner a B. Kuder, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: J. F. Kronborg a V. Pasternak Jørgensen, splnomocnené zástupkyne,
- francúzska vláda, v zastúpení: R. Bénard, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Jokubauskaitė a B. Martenczuk, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. mája 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 ods. 1 písm. c) a článku 378 ods. 1 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1, ďalej len „smernica o DPH“) v spojení s článku 151 ods. 1 a prílohou XV časti IX bodu 2 písm. h) prvého odseku druhej zarážky aktu o podmienkach prístúpenia Nórskeho kráľovstva, Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 241, 1994, s. 21, a Ú. v. ES L 1, 1995, s. 1, ďalej len „akt o prístúpení“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi BM na jednej strane a spoločnosťou Gebühren Info Service GmbH (GIS) na druhej strane vo veci žiadosti, ktorú predložila BM uvedenej spoločnosti, o vrátenie dane z pridanej hodnoty (DPH) zaplatenej z programového poplatku za obdobie od 1. októbra 2013 do 31. októbra 2018.

Právny rámec

Právo Únie

Akt o prístúpení

- 3 Článok 151 ods. 1 aktu o prístúpení stanovuje:

„Akty uvedené v prílohe XV k tomuto aktu sa vzťahujú na nové členské štáty za podmienok uvedených v tejto prílohe.“ [*neoficiálny preklad*]

4 Príloha XV aktu o pristúpení obsahuje časť IX s názvom „Dane“, ktorej bod 2 znie:

„377 L 0388: šiesta smernica Rady (77/388/EHS) zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. [ES L 145, 1977], s. 1 [; Mim. vyd. 09/001, s. 23]), v znení naposledy zmenenom:

– 394 L 0005: smernica Rady 94/5/EHS zo 14. februára 1994 (Ú. v. [ES L 60, 1994], s. 16 [; Mim. vyd. 09/001, s. 225]).

Rakúsko

...

h) Na účely uplatňovania článku 28 ods. 3 písm. a) môže Rakúska republika zdaňovať:

...

– plnenia uvedené v bode 7 prílohy E.

...“ [*neoficiálny preklad*]

Smernica o DPH

5 Smernica 77/388 (ďalej len „šiesta smernica“) bola zrušená na základe článku 411 ods. 1 šiestej smernice o DPH. Podľa odseku 2 tohto článku sa odkazy na šiestu smernicu považujú za odkazy na smernicu o DPH a vykladajú sa v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe XII k tejto smernici.

6 Článok 1 ods. 1 uvedenej smernice uvádza:

„Táto smernica ustanovuje spoločný systém [DPH].“

7 Podľa článku 2 ods. 1 písm. c) tej istej smernice DPH podlieha poskytovanie služieb za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká.

8 Podľa tabuľky zhody uvedenej v prílohe XII k smernici o DPH článok 132 ods. 1 písm. q) tejto smernice zodpovedá článku 13 A ods. 1 písm. q) šiestej smernice. Stanovuje, že členské štáty oslobodia od dane „činnosti verejnoprávnych rozhlasových a televíznych inštitúcií s výnimkou činností komerčného charakteru“.

9 Článok 370 uvedenej smernice, ktorý zodpovedá článku 28 ods. 3 písm. a) šiestej smernice, stanovuje:

„Členské štáty, ktoré k 1. januáru 1978 zdaňovali transakcie uvedené v zozname v prílohe X časti A, môžu pokračovať v ich zdaňovaní.“

10 Článok 378 ods. 1 tej istej smernice, ktorý zodpovedá prílohe XV časti IX bodu 2 písm. h) prvému pododseku druhej zarážke k aktu o pristúpení, stanovuje:

„Rakúsko môže naďalej zdaňovať transakcie uvedené v prílohe X časti A bode 2.“

- 11 Príloha X časť A bod 2 smernice o DPH sa týka „činností verejných rozhlasových a televíznych inštitúcií inej ako obchodnej povahy“. Tieto činnosti boli predtým uvedené v prílohe E bode 7 k šiestej smernici.

Rakúske právo

RGG

- 12 Podľa § 2 ods. 1 Bundesgesetz betreffend die Einhebung von Rundfunkgebühren (spolkový zákon o poplatkoch za vysielanie, BGBl. I, 159/1999), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „RGG“), každý, kto vo vnútri budov používa rozhlasový alebo televízny prijímač, je povinný zaplatiť poplatok stanovený v § 3 RGG (ďalej len „koncesionársky poplatok“). Skutočnosť, že osoba disponuje funkčným rozhlasovým a televíznym prijímačom, sa považuje za používanie takéhoto prijímača.
- 13 Ustanovenie § 4 ods. 1 RGG stanovuje, že výber koncesionárskeho poplatku a akýchkoľvek iných daní a platieb, ktoré s ním súvisia, prináleží spoločnosti GIS, ktorá má tiež právomoc rozhodovať o žiadostiach o oslobodenie od dane v tejto oblasti.

ORF-G

- 14 Podľa § 1 ods. 1 Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk (spolkový zákon o Österreichischer Rundfunk, BGBl. 379/1984), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (BGBl. I, 55/2014) (ďalej len ORF-G), zaviedol verejnoprávnu nadáciu s názvom „Österreichischer Rundfunk (ORF)“.
- 15 Ustanovenie § 31 ORF-G s názvom „Programový poplatok“ v odsekoch 1, 10 a 17 stanovuje:

„1. Každý má právo prijímať rozhlasové alebo televízne vysielanie [ORF] za systematický programový poplatok (poplatok za rozhlasové vysielanie a poplatok za televízne vysielanie). Výšku programového poplatku stanoví kuratórium na žiadosť generálneho riaditeľa. ...

...

10. Programový poplatok sa platí bez ohľadu na frekvenciu a kvalitu vysielaní alebo ich príjem za predpokladu, že miesto príjmu užívateľa (§ 2 ods. 1 RGG) sa nachádza v oblasti, na ktorú sa vzťahuje terestriálne (analogické alebo DVB-T) vysielanie [ORF]... Začiatok a koniec povinnosti platiť programový poplatok, ako aj oslobodenie od tejto povinnosti sú upravené ustanoveniami spolkových právnych predpisov uplatniteľných na koncesionárske poplatky.

...

Programový poplatok sa musí vyberať spolu s koncesionárskym poplatkom a rovnakým spôsobom ako tento poplatok; dlh nezaniká žiadnym iným spôsobom.“

UStG

- 16 Ustanovenie § 1 Bundesgesetz über die Besteuerung der Umsätze (spolkový zákon o dani z obratu, BGBl. 663/1994), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „UStG z roku 1994“), v odseku 1 stanovuje:

„Dani z obratu podliehajú tieto plnenia:

(1) dodávky tovaru a iné plnenia za protihodnotu uskutočnené v tuzemsku podnikateľom v rámci jeho podnikateľskej činnosti. Plnenie vykonávané na základe zákonodarného alebo administratívneho aktu, alebo považované za vykonávané v zmysle zákonného ustanovenia je rovnako zdaniteľné.

...“

- 17 Ustanovenie § 10 UStG z roku 1994 s názvom „Daňová sadzba“ uvádza:

„1. Sadzba dane je 20 % zo základu dane pre všetky zdaniteľné plnenia (§ 4 a § 5).

2. Sadzba dane sa zníži na 10 % pre

...

(5) plnenia vysielacích spoločností v rozsahu, v akom sa za ne vyberá rozhlasový a televízny poplatok, ako aj iné služby káblových televíznych podnikov v rozsahu, v akom spočívajú v simultánnom, ucelenom a nezmenenom prenose celoštátneho a zahraničného rozhlasového a televízneho vysielania, ktoré sú dostupné verejnosti prostredníctvom kanálov za platbu, ktorá sa má platiť systematicky;

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 18 BM je registrovaná v spoločnosti GIS ako užívateľ služieb televízneho a rozhlasového vysielania v oblasti pokrytej digitálnym terestriálnym vysielaním programov ORF, ktorých príjem je možný cez interiérové antény.
- 19 Dňa 23. októbra 2018 BM požiadala GIS, aby rozhodnutím určila jej nárok na vrátenie celkovej sumy 100,57 eura zodpovedajúcej DPH, ktorú zaplatila z programového poplatku zaplateného podľa § 31 ods. 1 ORF-G za obdobie od 1. októbra 2013 do 31. októbra 2018. Na podporu svojho návrhu BM v podstate uviedla že zdanenie programového poplatku DPH je s prihliadnutím na rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470), v rozpore so smernicou o DPH.
- 20 GIS prijala rozhodnutie, ktorým zamietla žiadosť BM. BM podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko), ktorá bola zamietnutá. BM podala proti rozsudku Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) opravný prostriedok „Revision“ na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

- 21 Vnútroštátny súd uvádza, že výber koncesionárskeho poplatku, ako aj programového poplatku prináleží spoločnosti GIS. Zatiaľ čo však koncesionársky poplatok platí každý užívateľ, ktorý používa alebo disponuje funkčným rozhlasovým a televíznym prijímačom, akým je televízor alebo rádio, bez ohľadu na miesto príjmu, programový poplatok, ktorý ako jediný podlieha DPH, je splatný len vtedy, ak sa miesto príjmu nachádza v oblasti, na ktorú sa vzťahuje terestriálne vysielanie programov ORF.
- 22 V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že v rozsudku zo 4. septembra 2008 rozhodol, že programový poplatok sa platí len vtedy, ak dotknutá osoba disponuje zariadením, ktoré umožňuje skutočne prijímať programy ORF. V roku 2011, v nadväznosti na tento rozsudok, bol § 31 ods. 10 ORF-G zmenený doplnením výrazov „za predpokladu, že miesto príjmu užívateľa (§ 2 ods. 1 RGG) sa nachádza v oblasti, na ktorú sa vzťahuje terestriálne (analogické alebo DVB-T) vysielanie [ORF]“. Z dôvodovej správy k tejto zmene vyplýva, že vlastníctvo konkrétneho technického vybavenia umožňujúceho prijímať programy ORF, prípadne po menšej úprave, ako je získanie modulu na príjem digitálneho televízneho vysielania, je rozhodujúca pre povinnosť platiť programový poplatok. Naopak, ak príjem programov ORF možno vykonať len prostredníctvom komplexných alebo nákladných opatrení, neexistuje žiadna povinnosť platiť tento poplatok. Je teda možné, že užívateľ bude povinný platiť len poplatok za rozhlasové a televízne vysielanie, ak disponuje televíznym alebo rozhlasovým prijímačom, ktorý sa nenachádza v oblasti terestriálneho príjmu programov ORF.
- 23 Vnútroštátny súd sa domnieva, že okolnosti prejednávanej veci sa odlišujú od okolností veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470). Na jednej strane v rakúskom práve existuje na základe zákonnej fikcie občianskoprávny zmluvný vzťah medzi užívateľom a ORF.
- 24 Na druhej strane programy ORF sú zakódované a ich príjem si vyžaduje prijímací modul v súlade s normami digitálnej televízie (DVB-T, DVB-S alebo DVB-C) alebo uzatvorenie zmluvy s prevádzkovateľom káblovej televízie, ktorý ponúka programy ORF vo svojom balíku. Možno sa teda domnievať, že kúpou takéhoto zariadenia alebo uzavretím takejto zmluvy užívateľ vyjadří svoj úmysel využiť svoje právo prijímať programy ORF, čo by zakladalo právny vzťah medzi ním a ORF. Vnútroštátny súd sa domnieva, pričom sa analogicky opiera o rozsudok z 21. marca 2002, Kennemer Golf (C-174/00, EU:C:2002:200), že frekvencia, s akou užívateľ skutočne sleduje alebo počúva programy ORF, nie je v tejto súvislosti relevantná.
- 25 Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že rakúske daňové právo už pred pristúpením Rakúskej republiky k Európskej únii stanovovalo výber DPH hodnoty so zníženou sadzbou z plnení poskytovaných vysielateľmi, pokiaľ tieto plnenia vedú k vyberaniu rozhlasových a televíznych poplatkov. Podľa vnútroštátneho súdu z dokumentov týkajúcich sa rokovania o pristúpení Rakúskej republiky k Únii vyplýva, že cieľom výnimky udelenej Rakúskej republike na základe prílohy XV časti IX bodu 2 písm. h) aktu o pristúpení bolo povoliť Rakúskej republike zachovať toto zdanenie aj po jej pristúpení k Únii.

26 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa poplatok, akým je rakúsky programový poplatok ORF, ktorý si stanovuje sama verejnoprávna rozhlasová a televízna inštitúcia na financovanie svojej činnosti, považovať vzhľadom na ustanovenie primárneho európskeho práva zakotvené v článku 151 ods. 1 [aktu o prístupí] v spojení s prílohou XV časťou IX bodom 2 písm. h) prvým pododsekom druhou zarážkou [k tomuto aktu], za protihodnotu v zmysle článku 2 v spojení s článkom 378 bodom 1 smernice [o DPH]?
2. Má sa v prípade kladnej odpovede na prvú otázku vyššie uvedený rakúsky programový poplatok ORF tiež považovať za protihodnotu v zmysle smernice [o DPH] v rozsahu, v akom sú ho povinné platiť osoby, ktoré síce používajú rozhlasový alebo televízny prijímač v budove, ktorá sa nachádza v oblasti príjmu terestriálneho vysielania ORF, ale ktoré z dôvodu chýbajúceho nevyhnutného prijímacieho modulu nemôžu prijímať tieto programy ORF?“

O prejudiciálnych otázkach

- 27 Na úvod treba pripomenúť, že v rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zakotveného v článku 267 ZFEÚ prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, ktorú prejednáva. Z tohto hľadiska Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené (rozsudok zo 14. septembra 2023, Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft, C-27/22, EU:C:2023:663, bod 79, ako aj citovaná judikatúra).
- 28 V prejednávanej veci spor vo veci samej vyplýva zo žiadosti predloženej spoločnosti GIS o vrátenie DPH z programového poplatku ORF, ktorý bol údajne zaplatený v rozpore s právom Únie a konkrétne s ustanoveniami smernice o DPH. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania okrem toho vyplýva, že hoci sa vnútroštátny súd v znení položených otázok zameriava konkrétne na pojem „poskytovanie služieb za protihodnotu“, ktorý je výslovne uvedený v článku 2 ods. 1 písm. c) smernice o DPH, a nie v článku 378 ods. 1 tejto smernice, tento súd sa v konečnom dôsledku snaží všeobecnejšie získať odpoveď Súdneho dvora týkajúcu sa zlučiteľnosti takto zaplatenej DPH s ustanoveniami tejto smernice, najmä vzhľadom na výnimku stanovenú v tomto článku 378 ods. 1, ktorá Rakúskej republike umožňuje pokračovať v zdaňovaní niektorých plnení.
- 29 Za týchto okolností treba konštatovať, že vnútroštátny súd sa svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa majú článok 2 ods. 1 písm. c) a článok 378 ods. 1 smernice o DPH v spojení s článkom 151 ods. 1 a prílohou XV časťou IX bodom 2 písm. h) prvým odsekom druhou zarážkou k aktu o prístupí vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby Rakúska republika uplatnila DPH na činnosť spočívajúcu vo verejnoprávnom vysielaní financovanom z povinného poplatku stanoveného zákonom, ktorý platí každá osoba používajúca rozhlasový a televízny prijímač v budove nachádzajúcej sa v oblasti terestriálneho vysielania dotknutej verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej inštitúcie.
- 30 Na úvod je potrebné pripomenúť, že smernica o DPH stanovuje spoločný systém DPH, ktorý je založený najmä na jednotnej definícii zdaniteľných plnení (rozsudok z 13. júna 2018, Gmina Wrocław, C-665/16, EU:C:2018:431, bod 30 a citovaná judikatúra).

- 31 Podľa článku 2 ods. 1 písm. c) smernice o DPH, ktorý sa nachádza v hlave I tejto smernice, nazvanej „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti“, DPH podlieha poskytovanie služieb za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká.
- 32 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že zdaniteľné činnosti predpokladajú existenciu plnenia medzi účastníkmi obsahujúce určenie ceny alebo protihodnoty. Ak teda činnosť poskytovateľa spočíva iba v poskytnutí služieb bez priamej protihodnoty, neexistuje zdaniteľný základ, a tieto plnenia tak nepodliehajú DPH (rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, bod 20 a citovaná judikatúra).
- 33 Z toho vyplýva, že poskytnutie služieb „za protihodnotu“ v zmysle článku 2 bodu 1 šiestej smernice sa uskutočňuje, a teda podlieha dani len vtedy, ak medzi poskytovateľom a príjemcom existuje právny vzťah, v rámci ktorého dôjde k výmene vzájomných plnení, pričom odmena prijatá poskytovateľom predstavuje skutočnú protihodnotu za službu poskytnutú príjemcovi. V tomto kontexte Súdny dvor opakovane rozhodol, že pojem „poskytovanie služieb za protihodnotu“ v zmysle tohto článku 2 ods. 1 písm. c) predpokladá existenciu priamej súvislosti medzi poskytnutou službou a prijatou protihodnotou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, body 21 a 22, ako aj citovanú judikatúru).
- 34 Ak je činnosť kvalifikovaná ako plnenie vykonávané „za protihodnotu“ v zmysle tohto ustanovenia, z tohto dôvodu patrí do pôsobnosti smernice o DPH. Ak však činnosť nie je takto kvalifikovaná, nespadá do pôsobnosti tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, body 34 a 36).
- 35 Hoci článok 132 ods. 1 písm. q) smernice o DPH stanovuje oslobodenie „činností verejnoprávnych rozhlasových a televíznych inštitúcií s výnimkou činností komerčného charakteru“ od dane, toto ustanovenie sa uplatňuje len pod podmienkou, že tieto činnosti „podliehajú DPH“ v zmysle článku 2 ods. 1 tejto smernice a nemožno ho vykladať spôsobom, ktorý by rozširoval pôsobnosť uvedenej smernice, ako je definovaná v tomto článku 2 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, bod 32).
- 36 Článok 378 ods. 1 smernice o DPH, ktorý odráža prílohu XV časť IX bod 2 písm. h) prvý odsek druhú zarážku k aktu o pristúpení, však umožňuje Rakúskej republike odchyliť sa od týchto ustanovení tým, že dáva tomuto členskému štátu možnosť pokračovať v zdaňovaní plnení uvedených v prílohe X časti A bode 2 k tejto smernici, ktorá sa týka iných činností verejnoprávnych rozhlasových a televíznych inštitúcií, než sú činnosti komerčnej povahy.
- 37 Ako už totiž Súdny dvor rozhodol, zachovanie tohto odchylného režimu odráža progresívnu a ešte čiastkovú povahu harmonizácie vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti DPH. Zamýšľaná harmonizácia sa ešte neuskutočnila, keďže odchylné ustanovenia, akým je článok 378 smernice o DPH, umožňujú členským štátom, aby naďalej ponechali v platnosti niektoré ustanovenia ich vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré by bez týchto povolení boli nezlučiteľné s touto smernicou (pozri analogicky rozsudok z 13. marca 2014, Jetair a BTWE Travel4you, C-599/12, EU:C:2014:144, bod 48 a citovanú judikatúru).
- 38 Možnosť stanovená v článku 378 ods. 1 smernice o DPH je však priznaná ako výnimka podľa článku 151 ods. 1 a prílohy XV časti IX bodu 2 písm. h) prvého odseku druhej zarážky k aktu o pristúpení pod podmienkou, že sú splnené podmienky stanovené v týchto ustanoveniach. Treba teda preskúmať rozsah tejto výnimky s cieľom určiť, či daň, o ktorú ide vo veci samej, patrí do jej pôsobnosti.

- 39 Podľa ustálenej judikatúry je na účely výkladu ustanovenia práva Únie potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou.
- 40 Okrem toho podľa ustálenej judikatúry, pokiaľ možno ustanovenie práva Únie vykladať viacerými spôsobmi, treba uprednostniť ten výklad, ktorý zabezpečuje jeho potrebný účinok (rozsudok zo 7. marca 2018, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, bod 41 a citovaná judikatúra).
- 41 V prejednávanej veci, pokiaľ ide o znenie článku 378 ods. 1 smernice o DPH, ako vyplýva z bodu 36 tohto rozsudku, toto ustanovenie v spojení s prílohou X časťou A bodom 2 k tejto smernici oprávňuje Rakúsku republiku „naďalej zdaňovať“ činnosti verejných rozhlasových a televíznych inštitúcií inej ako obchodnej povahy.
- 42 Podľa znenia uvedeného ustanovenia je teda Rakúska republika oprávnená len zachovať existujúci systém zdaňovania vyššie uvedených činností, a nie zaviesť nové zdanenie týchto činností (pozri analogicky rozsudok z 2. mája 2019, *Grupa Lotos*, C-225/18, EU:C:2019:349, bod 31 a citovanú judikatúru).
- 43 Keďže toto ustanovenie sa osobitne týka zdanenia týchto činností Rakúskou republikou ku dňu jej pristúpenia k Únii, podmienky tohto zdanenia od tohto dátumu musia zostať v podstate nezmenené, aby sa na uvedené zdanenie naďalej vzťahovala výnimka stanovená v článku 378 ods. 1 smernice o DPH.
- 44 V tejto súvislosti zo skutočností predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje programový poplatok, bola v roku 2011 zmenená tak, že tento poplatok sa má platiť pod podmienkou, že miesto príjmu užívateľa sa nachádza v oblasti, na ktorú sa vzťahuje terestriálne vysielanie programov ORF, aj keď tento užívateľ neurobil menšiu úpravu svojho vybavenia potrebnú na to, aby mohol prijímať digitálne televízne vysielanie ORF.
- 45 Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom pritom vyplýva, že táto legislatívna zmena sa obmedzila na zohľadnenie technologických inovácií, ku ktorým medzičasom došlo, bez toho, aby zmenila skutočnosť zakladajúcu povinnosť platiť programový poplatok v porovnaní s tým, čo bolo ku dňu pristúpenia Rakúskej republiky k Únii.
- 46 Pokiaľ ide o cieľ sledovaný článkom 378 ods. 1 smernice o DPH, ako vyplýva z prílohy XII k tejto smernici, cieľom tohto ustanovenia je vykonať výnimku priznanú Rakúskej republike na základe článku 151 ods. 1 aktu o pristúpení v spojení s prílohou XV časťou IX bodom 2 písm. h) druhou zarážkou tohto aktu. Z dokumentácie týkajúcej sa rokovaní predchádzajúcich pristúpeniu Rakúskej republiky k Únii, na ktorú sa odvolávajú GIS, ORF, Rakúska republika a Európska komisia, však vyplýva, že Rakúska republika požiadala o výnimku, ktorá by jej umožnila naďalej uplatňovať DPH na iné činnosti verejnoprávnych rozhlasových a televíznych inštitúcií než tie, ktoré majú komerčnú povahu, a že členské štáty Únie tejto žiadosti vyhovel.
- 47 Skutočnosti uvedené v bodoch 41 až 46 tohto rozsudku vedú k výkladu článku 378 ods. 1 smernice o DPH v spojení s prílohou X časťou A bodom 2 k tejto smernici v tom zmysle, že toto ustanovenie umožňuje Rakúskej republike naďalej uplatňovať DPH na programový poplatok.
- 48 Takýto výklad je navyše jediný, ktorý v súlade s judikatúrou citovanou v bode 40 tohto rozsudku môže zabezpečiť potrebný účinok tohto ustanovenia.

- 49 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania totiž vyplýva, že Rakúska republika ku dňu svojho pristúpenia k Únii zaviedla DPH na iné činnosti verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej inštitúcie, než sú činnosti komerčného charakteru, tým, že vyberala túto daň z programového poplatku. Vzhľadom na to, že článok 378 ods. 1 smernice o DPH povoľuje Rakúskej republike len „pokračovať v zdaňovaní“ takýchto činností, a nie zaviesť nové zdanenie, výklad tohto ustanovenia v tom zmysle, že nepovoľuje výber DPH z programového poplatku, by zbavil uvedené ustanovenie zmyslu.
- 50 K odlišnému posúdeniu nemôže viesť rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470, bod 32), v ktorom Súdny dvor uviedol, že článok 13 A ods. 1 písm. q) šiestej smernice, ktorý má rovnaké znenie ako článok 132 ods. 1 písm. q) smernice o DPH, stanovuje oslobodenie „činností verejnoprávných rozhlasových a televíznych inštitúcií s výnimkou činností komerčného charakteru“ len pod podmienkou, že tieto činnosti „podliehajú DPH“, v súlade s článkom 2 šiestej smernice, ktorý zodpovedá článku 2 smernice o DPH, a preto článok 13 A ods. 1 písm. q) šiestej smernice nemožno vykladať tak, že by rozširoval pôsobnosť tejto poslednej uvedenej smernice.
- 51 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 22. júna 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470), Súdny dvor nemusel vykladať prechodné ustanovenie, akým je v prejednávanej veci článok 378 ods. 1 smernice o DPH. Z povahy takéhoto ustanovenia pritom vyplýva, že zavádza výnimky z pôsobnosti právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Zdanenie povolené týmto ustanovením totiž nie je harmonizovanou daňou, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou systému DPH upraveného smernicou o DPH. Naopak možnosť stanovená v tomto ustanovení umožňuje Rakúskej republike ponechať v platnosti právnu úpravu týkajúcu sa zdaňovania dotknutých služieb bez toho, aby rozdiely, ktoré z toho môžu vyplývať medzi ňou a inými členskými štátmi, boli v rozpore s právom Únie (pozri analogicky rozsudky zo 7. decembra 2006, Eurodental, C-240/05, EU:C:2006:763, bod 52 a citovanú judikatúru, ako aj z 13. marca 2014, Jetair a BTWE Travel4you, C-599/12, EU:C:2014:144, body 46 a 50).
- 52 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 2 ods. 1 písm. c) a článok 378 ods. 1 smernice o DPH v spojení s článkom 151 ods. 1 a prílohou XV časťou IX bodom 2 písm. h) prvým odsekom druhou zarážkou aktu o pristúpení sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby Rakúska republika uplatnila DPH na činnosť spočívajúcu vo verejnoprávnom vysielaní, ktorá je financovaná z poplatku stanoveného zákonom, ktorý platí každá osoba používajúca rozhlasový a televízny prijímač v budove nachádzajúcej sa v oblasti terestriálneho vysielania dotknutej verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej inštitúcie, bez ohľadu na to, či dotknutá činnosť verejnoprávneho vysielania spadá pod pojem „poskytovanie služieb za protihodnotu“ v zmysle tohto článku 2 ods. 1 písm. c).

O trovách

- 53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 2 ods. 1 písm. c) a článok 378 ods. 1 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty v spojení s prílohou X časťou A bodom 2 k tejto smernici, ako aj článku 151 ods. 1 a prílohy XV časti IX bodu 2 písm. h) prvého odseku druhej zarážky aktu o podmienkach pristúpenia Nórskeho kráľovstva, Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia,

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

nebránia tomu, aby Rakúska republika uplatnila daň z pridanej hodnoty na činnosť spočívajúcu vo verejnoprávnom vysielaní, ktorá je financovaná z poplatku stanoveného zákonom, ktorý platí každá osoba používajúca rozhlasový a televízny prijímač v budove nachádzajúcej sa v oblasti terestriálneho vysielania dotknutej verejnoprávnej rozhlasovej a televíznej inštitúcie, bez ohľadu na to, či dotknutá činnosť verejnoprávneho vysielania spadá pod pojem „poskytovanie služieb za protihodnotu“ v zmysle tohto článku 2 ods. 1 písm. c).

Podpisy